

Більш адаптованою до питання забезпечення прав і свобод людини і громадянина є позиція О. Вовк і В. Настюк, котрі висловлюють схожі позиції щодо визначення поняття державної безпеки та вказують, що це складова частина національної безпеки, стан захищеності державної влади, суверенітету, територіальної цілісності, громадської злагоди, що забезпечується діяльністю державних органів як законодавчо, так і реально [6, с. 47; 7, с. 56]. Проте, на нашу думку, у питанні тлумачення сутності поняття держави, в контексті її безпеки, основоположну складову все ж формує людський ресурс – громадяни.

Поряд із цим, взаємопов'язаність цього поняття з поняттям державної безпеки, на нашу думку не викликає сумнівів, оскільки у питанні нанесення шкоди певній державі, що є гарантом прав і свобод людини і громадянина (у тому числі на здорове природне середовище для життя), можливим є нанесення шкоди навколишньому природному середовищу, що безпосередньо впливає на здоров'я населення.

Таким чином, питання забезпечення державної безпеки у галузі екології та природного середовища, потребує більш детального вивчення. У той же час, за результатами зазначеного дослідження, належить констатувати, що передбачені у Конституції України права громадян на чистоту природного середовища та відсутність загроз для здоров'я зумовлюють необхідність подальшого розгляду навколишнього природного середовища, як об'єкта державної безпеки України.

1. Колбасов О. С. Экология: политика – право. Правовая охрана природы в СССР. Москва, 1976. 230 с.
2. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека: управління, моніторинг, контроль: посібник. Київ: КНТ, Дакор, Основа, 2007. 412 с.
3. Мусієнко М. М., Серебряков В. В., Брайон О. В. Екологія: тлумачний словник. Київ: Либідь, 2004. 376 с.
4. Екологічне законодавство України: зб. нормат.-прав. актів. Київ: Істина, 2007. 384с.
5. Янчук А.О. Особливості вдосконалення нормативно-правового забезпечення державної безпеки України в сучасних умовах. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія «Юридична». 2016. Вип. 1. С. 342–355.
6. Вовк О.О. Теоретико-правовий аналіз співвідношення понять державної та зовнішньої безпеки. Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С. 43–48.
7. Настюк В.Я. Сучасні підходи до визначення сутності та поняття державної безпеки. Сучасний стан та перспективи розвитку сектору безпеки України: публічно-приватні аспекти: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 16 квітня 2015 р. Харків, 2015. С. 56–58.

Косяченко Ксенія Едуардівна
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Ринок цінних паперів являє собою сферу відносин, які швидко розвиваються останні роки. Це зумовлюється не лише появою нових фінансових інструментів та нових сегментів інфраструктури ринку, а й спробами їхнього законодавчого регулювання. Актуальність теми пов'язана з тим, що в Україні відбувається формування ринку цінних паперів. Тому очевидною постає потреба у формуванні нагального правового регулювання даної сфери.

Дослідженням цього питання займалися такі вчені правознавці як Мурзін Д.В., Майданник Р.А., Назарчук І.Р., Нерсесов Н.О., Онуфрієнко О.І., Панова Л.В., Посполітак В.В., Решетіна О.М., Яроцький В.Л. та ін.

Відповідно до ст. 3 Закону від 23.02.2006 р. «Про цінні папери та фондовий ринок» цінні папери – документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або інші майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка їх розмістила (видала), і власника, та передбачають виконання зобов'язань згідно з умовами їх розміщення, а також можливість передачі прав, що випливають із цих документів, іншим особам.

Поняття цінного паперу та визначення цінного паперу наведено у ч. 1 ст. 194 ЦК та у абз. 2 ч. 1

ст. 163 ГК. По суті, ці два визначення являють собою тотожні поняття.

Це визначається у ч. 1 ст. 194 ЦК, абз. 2 ч. 1 ст. 163 ГК та у статті 1 Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок» де міститься визначення цінного паперу, з якого випливає, що для будь-якого цінного паперу характерними є наступні ознаки:

- а) цінним папером є документ;
- б) документ має бути встановленої форми;
- в) документ має містити відповідні реквізити;
- г) документ має посвідчувати грошове або інше майнове право, яке визначає взаємовідносини між особою, яка його випустила (розмістила) або видала, і власником;
- г) документ передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його випуску (видачі);
- д) документ передбачає можливість передачі прав, що впливають з нього, іншим особам.

Цінні папери полегшують оборот майнових прав, сприяючи їх переходу від одних уповноважених осіб до інших. Таке завдання не здатні виконувати звичайні документи. Лише «матеріалізація права» в документі перетворює цей «клаптик паперу» на цінний папір, бо тепер використати (здійснити) зафіксоване в ній право може тільки власник цього документу (подібно до того, як прийняти рішення про використання речі може тільки її власник) [1].

Тому в результаті фіксації права цінним папером виключно на користь свого володаря цей документ виконує: доказову функцію (подібну, наприклад, борговій розписці), - захисну функцію свого власника, раніше усього набувача, від труднощів і неясностей, що стосуються уповноваженості суб'єкта права вимоги, змісту або об'єму цього права і тому подібне.

Набувач такого документу отримує упевненість в тому, що отримане їм у формі цінного паперу право повністю відповідає зафіксованому в документі і не залежить від юридичного положення його відчужувача. З передачею цінного паперу переходять усі засвідчувані нею права в сукупності. У випадках, передбачених законом або у встановленому їм порядку, для здійснення і передачі прав, засвідчених цінним папером, досить доказів їх закріплення в спеціальному реєстрі (звичайному або комп'ютеризованому). Цінні папери виступають таким об'єктом права, який має найбільш високі темпи обороту.

Для підтримки високої оборотоздатності законодавець встановив для них деякі особливі правила. Так, передача цінного паперу завжди означає передачу усієї сукупності втілених в ній прав; часткова передача таких прав недопустима. Для визнання документу цінним папером він повинен відповідати особливим ознакам відносно реквізитів і форми. Недотримання цих вимог спричиняє за собою нікчемність цінного паперу [2].

Обіг цінних паперів може здійснюватися у рамках цивільно-правових стосунків, за допомогою укладення різних договорів по відчуженню прав на емісійні цінні папери. Найбільш поширеним способом відчуження цінних паперів є договір купівлі-продажу. Не менш затребуваний договір застави цінних паперів, яка лише останніми роками отримав достатнє правове врегулювання у межах ЦК.

Отже, цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин добре регулюють законодавством та мають повне своє визначення в законі, що добре впливає на їх використання. Подальші дослідження повинні бути пов'язаними з дослідженням щодо визначення ознак цінного паперу, поняття сурогатів цінних паперів та внесенням пропозиції для поліпшення норм Закону України від 23.02.2006р. «Про цінні папери та фондовий ринок».

1. Филатов Е.Р. Интеграция дилерской и брокерской деятельности на отечественном рынке ценных бумаг. Финансы и кредит. 2012. № 3 (305). С. 52-56.

2. Кирилловых А.А. Порядок признания выпуска ценных бумаг недействительным и его последствия: проблемы правового регулирования. Право и экономика. 2015. № 5. С. 39-48.